

З А К О Н

О БУЏЕТСКОМ СИСТЕМУ

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Садржај и делокруг закона

Члан 1.

Овим законом уређује се планирање, припрема и доношење буџета Републике Србије (у даљем тексту: Република), као и буџета територијалних аутономија и локалних самоуправа (у даљем тексту: локалне власти).

Овим законом се, кроз оснивање трезора Републике, односно локалне власти, уређује и извршење буџета, задуживање, издавање гаранција, управљање дугом, буџетско рачуноводство и извештавање.

Овим законом уређује се и контрола и ревизија буџета Републике и буџета локалне власти, као и контрола и ревизија јавних установа и других индиректних корисника буџетских средстава, јавних предузећа и правних лица основаних од стране јавних предузећа, односно правних лица над којима Република, односно локална власт, имају директну или индиректну контролу над више од 50% капитала или више од 50% гласова у управном одбору.

Овим законом уређује се и припрема и доношење финансијских планова, задуживање, рачуноводство, извештавање, контрола и ревизија финансијских планова Републичког завода за здравствено осигурање, републичких фондова пензијског и инвалидског осигурања и Републичког завода за тржиште рада (у даљем тексту: организације обавезног социјалног осигурања).

Министар надлежан за послове финансија и економије (у даљем тексту: министар) доноси акте за спровођење овог закона, у складу са законом.

Дефиниције

Члан 2.

Термини који се користе у овом закону имају следеће значење:

1) **Закон о буџету** јесте закон којим Народна скупштина Републике Србије (у даљем тексту: Народна скупштина) за сваку годину одобрава расходе и друге издатке, приходе и друга примања, задуживање и друге финансијске трансакције Републике;

2) **Одлука о буџету** јесте акт којим скупштина аутономне покрајине, односно скупштина општине, града или града Београда (у даљем тексту: локална скупштина), за сваку годину одобрава расходе и друге издатке, приходе и друга примања, задуживање и друге финансијске трансакције локалне власти;

3) **Допунски буџет** јесте републички закон, односно одлука локалне скупштине о измени и допуни буџета;

4) **Финансијски план** јесте акт директног или индиректног корисника буџетских средстава, као и акт организације обавезног социјалног осигурања, који садржи процену обима текућих прихода и осталих примања и обим текућих расхода и осталих издатака за период од једне године;

5) **Средњорочни финансијски план** јесте финансијски план из тачке 4. овог члана за буџетску годину и следеће две фискалне године;

6) **Директни корисници буџетских средстава** су органи и организације Републике, односно локалних власти;

7) **Индиректни корисници буџетских средстава** су правосудни органи, установе основане од стране Републике, односно локалне власти, над којима оснивач, преко директних корисника буџетских средстава, врши законом утврђена права у погледу управљања и финансирања, као и буџетски фондови;

8) **Апропријација** је од стране Народне скупштине, односно локалне скупштине, годишњим законом, односно одлуком о буџету, дато овлашћење Влади Републике Србије (у даљем тексту: Влада), односно надлежном извршном органу локалне власти, за трошење јавних средстава до одређеног износа и за одређене намене, за период од годину дана;

9) **Задуживање** представља уговарање кредита или емитовање обвезница или сродних хартија од вредности;

10) **Задуживање због текуће ликвидности** представља уговарање краткорочних кредита, односно емитовање краткорочних обвезница или сродних хартија од вредности за финансирање привремене неликвидности буџета, настале услед неуравнотежених кретања у приходима и расходима током извршења буџета;

11) **Преузимање обавезе** представља ангажовање средстава по основу уговора или другог обавезујућег правног акта од стране директног корисника буџетских средстава, за која се, у моменту ангажовања, оправдано очекује да представљају готовински издатак, непосредно или у будућности;

12) **Плаћања** означавају све финансијске трансакције које имају за резултат смањење салда на банковном рачуну;

13) **Јавна средства** су средства под контролом и на располагању Републике, локалних власти или организација обавезног социјалног осигурања;

14) **Консолидовани рачун трезора** представља један или више рачуна, отворених код организације надлежне за послове платног промета, на које се уплаћују буџетска примања, на којима се она држе и са којих се врше плаћања буџетских издатака;

15) **Главна књига трезора** је главна књига двојног књиговодства, у којој се евидентирају све промене на рачунима;

16) **Порески расходи** су олакшице и ослобођења у односу на уобичајену пореску структуру, која умањују износ наплаћених прихода.

Буџетски систем

Члан 3.

Буџетски систем чине буџет Републике, буџети локалних власти и финансијски планови организација обавезног социјалног осигурања.

Интегритет буџетског система обезбеђује се заједничким правним основом, јединственом буџетском класификацијом, употребом јединствене буџетске документације за израду нацрта буџета и финансијских планова, јединственим системом буџетског рачуноводства, јединственим критеријумима за буџетску контролу и ревизију, преносом статистичких извештаја и података са једног нивоа буџета на други и принципима на којима се заснива буџетски поступак, у складу са овим законом.

Буџетски циљ

Члан 4.

Буџетски циљ у припреми и извршењу буџета јесте макроекономска стабилност, одрживи и стабилни економски развој и смањење финансијског ризика Републике.

Буџетска апропријација користи се за финансирање функција органа Републике и локалне власти, извршавање њихових задатака и остале намене у складу са уставом, законом и прописима локалне власти.

Приликом припреме и извршења буџета морају се поштовати принципи ефикасности и економичности, потпуности, тачности и јединствене буџетске класификације.

Обим буџета

Члан 5.

Буџетска примања, која припадају Републици или локалним властима, распоређују се и исказују по изворима у буџету.

Буџетски издаци Републике или локалних власти одређују се по појединачној намени у буџету.

Примања се исказују у укупно оствареним износима, а издаци у укупно извршеним износима.

Буџетска примања и издаци морају бити у равнотежи.

У току године Влада, односно надлежни извршни орган локалне власти, може располагати средствима која су у буџету остварена до истека текуће године.

Директни корисници буџетских средстава могу стварати обавезе и користити буџетске апропријације до износа утврђених за поједину намену у буџету.

Наплата прихода није ограничена износима исказаних прихода у буџету.

Одговорност за доношење буџета и финансијског плана организације обавезног социјалног осигурања

Члан 6.

Народна скупштина доноси закон о буџету Републике.

Локална скупштина доноси одлуку о буџету локалне власти.

Финансијски план организације обавезног социјалног осигурања доноси надлежан орган организације, у складу са законом и другим прописима.

Ако законом није друкчије прописано, орган одговоран за доношење буџета и финансијског плана из ст. 1–3. овог члана самостално врши распоред укупних примања и издатака, у складу са законом.

Одговорност за извршење буџета и финансијског плана организације обавезног социјалног осигурања

Члан 7.

За извршење буџета Републике одговоран је министар. Народној скупштини за извршење буџета Републике одговара Влада.

За извршење буџета локалне власти надлежни извршни орган локалне власти одговара локалној скупштини.

За извршење финансијског плана организације обавезног социјалног осигурања надлежан орган организације одговара Влади.

Извештај о извршењу буџета Народној скупштини, односно локалној скупштини, подноси се на начин одређен овим законом.

Министар, односно локални орган управе надлежан за финансије обавезан је да редовно прати извршење буџета и најмање два пута годишње информише Владу, односно надлежни извршни орган локалне власти.

Надлежни министри обавезни су да редовно прате извршење финансијског плана организације обавезног социјалног осигурања и најмање два пута годишње информишу Владу и министра.

Консолидовани рачун трезора и главна књига трезора

Члан 8.

Министар, односно локални орган управе надлежан за финансије, отвара консолидовани рачун трезора.

Новчана средства буџета депонују се на консолидовани рачун трезора.

Новчана средства организације обавезног социјалног осигурања депонују се на одговарајући консолидовани рачун трезора Републике.

Новчана средства из ст. 2. и 3. овог члана обухватају средства буџета и финансијских планова организација обавезног социјалног осигурања, дефинисана у члану 12. став 1. овог закона.

Са консолидованог рачуна трезора не може се вршити плаћање које није одобрено у буџету, односно финансијском плану организације обавезног социјалног осигурања.

Министар, односно локални орган управе надлежан за финансије овлашћен је да одобри отварање подрачуна, односно других рачуна, као интегралног дела консолидованог рачуна трезора.

Министар, односно локални орган управе надлежан за финансије ближе уређује начин коришћења рачуна из става 6. овог члана.

Министар, односно локални орган управе надлежан за финансије управља консолидованим рачуном трезора, као и подрачунима и другим рачунима.

Министарство финансија и економије (у даљем тексту: Министарство), односно локални орган управе надлежан за финансије води главну књигу трезора.

Трансакције и пословни догађаји, укључујући приходе и примања, расходе и издатке, као и стање и промене на имовини, обавезама и изворима финансирања, евидентирају се у главној књизи трезора, у складу са контним планом и на нивоима буџетске класификације прописане у члану 11. овог закона.

У главној књизи трезора води се посебна евиденција за сваког директног корисника буџетских средстава.

Трансакције и догађаји у главној књизи директног корисника буџетских средстава морају, у сваком тренутку, бити у складу са трансакцијама у главној књизи трезора.

Финансијска служба директног корисника буџетских средстава

Члан 9.

Директни корисник буџетских средстава образује службу која припрема и извршава буџет и извршава задатке који се односе на управљање имовином државе, за коју је одговоран директни корисник (у даљем тексту: финансијска служба).

Изузетно од одредбе става 1. овог члана, финансијска служба директног корисника буџетских средстава може да обавља послове и за друге директне кориснике буџетских средстава.

Министар прописује заједничке основе, критеријуме и задатке за рад финансијске службе, које директни корисници буџетских средстава ближе уређују.

Директни корисник средстава буџета локалне власти образује финансијску службу која припрема и извршава буџет и извршава задатке који се односе на управљање имовином коју користе локалне власти, за коју су директни корисници одговорни, у складу са одредбама ст. 2. и 3. овог члана.

II. ПРИПРЕМА И ДОНОШЕЊЕ БУЏЕТА И ФИНАНСИЈСКИХ ПЛАНОВА

Припрема буџета и финансијских планова директних корисника буџетских средстава и организација обавезног социјалног осигурања

Члан 10.

Буџет се састоји из општег и посебног дела.

Општи део буџета обухвата:

- 1) преглед текућих прихода и текућих расхода;
- 2) преглед очекиваних примања из иностраних и домаћих кредита и отплата главнице и камате дуга Републике и активираних гаранција;
- 3) предлог за коришћење суфицита, а у случају дефицита – изворе за његово финансирање;
- 4) процену укупног новог задужења, односно раздужења Републике у току буџетске године;
- 5) процену укупног износа нових гаранција Републике током буџетске године;

6) преглед и структуру укупно неизмиреног дуга и гаранција, са проценом ризика издатака који могу настати из неактивираних гаранција, као и план Владе за финансирање активираних гаранција;

7) процену других могућих обавеза и њихов утицај на буџет;

8) опис и процену пореских расхода;

9) сталну и текућу буџетску резерву.

Посебан део буџета обухвата финансијске планове директних корисника буџетских средстава, према принципу поделе власти на законодавну, извршну и судску.

Финансијски планови укључују издатке директног корисника буџетских средстава, у складу са економском и функционалном класификацијом и класификацијом према рачуноводственим фондовима, дефинисаним у члану 11. овог закона.

Општи и посебан део буџета садржи:

1) процењене приходе и примања и расходе и издатке за текућу фискалну годину;

2) планиране приходе и примања и расходе и издатке за буџетску годину;

3) процењене приходе и примања и расходе и издатке за наредне две фискалне године.

Финансијски план организације обавезног социјалног осигурања састоји се од општег и посебног дела, утврђен на начин који прописује министар.

Буџетска класификација

Члан 11.

Буџет се припрема и извршава на основу система јединствене буџетске класификације.

Буџетска класификација обухвата економску класификацију прихода и примања, економску класификацију расхода и издатака, организациону класификацију, функционалну класификацију и класификацију према рачуноводственим фондовима, и то:

1) економска класификација прихода и примања исказује приходе и примања на основу прописа или уговора који одређују изворе прихода, односно примања;

2) економска класификација расхода и издатака исказује појединачна добра и услуге и извршена трансферна плаћања;

3) организациона класификација исказује издатке по директним корисницима буџетских средстава, са расподелом апроприација између корисника;

4) функционална класификација исказује издатке по функционалној намени за одређену област и независна је од организације која ту функцију спроводи;

5) класификација издатака према рачуноводственим фондовима исказује примања и издатке према потребама обављања одређених активности или остваривању одређених циљева, у складу са посебним прописима (издвојено приказивање средстава добијених по основу међународних споразума, средстава од доплатне поштанске марке за одређене хуманитарне сврхе и др).

Инострани и домаћи извори финансирања, као и отплата иностраног и домаћег дуга, чине елементе класификација из става 2. овог члана.

Министар ближе уређује буџетску класификацију, коју примењује Република и локалне власти, директни и индиректни корисници буџетских средстава и организације обавезног социјалног осигурања у припремању финансијских планова.

Примања и издаци

Члан 12.

Примања се састоје од:

1) текућих прихода, и то:

- (1) пореза;
- (2) доприноса за обавезно социјално осигурање;
- (3) донација и трансфера;
- (4) осталих прихода (таксе, накнаде за коришћење добара од општег интереса, новчане казне, пенали и одузета имовинска корист, приходи од имовине, приходи од продаје добара и услуга и др);

2) прилива из домаћих и иностраних позајмљивања;

3) прилива од продаје основних средстава;

4) прилива од продаје финансијских средстава и наплате датих зајмова.

Издаци се састоје од:

1) текућих расхода за запослене, добара и услуга, плаћања камате, субвенција, буџетских трансфера другим нивоима власти, социјалних трансфера и других расхода;

2) издатака за набавку основних средстава;

3) издатака за набавку финансијских средстава, за дате зајмове или купљене хартије од вредности;

4) отплате главнице дуга.

Буџетски суфицит и дефицит

Члан 13.

Уколико су текући приходи већи од текућих расхода настаје суфицит.

Уколико су текући расходи већи од текућих прихода настаје дефицит.

Годишњим буџетом, односно допунским буџетом одређује се начин коришћења суфицита, односно начин финансирања дефицита.

Ако у извршењу буџета дође до прекорачења лимита дефицита дефинисаног годишњим законом о буџету, привремено се обуставља извршење буџета, у складу са одредбом члана 42. овог закона.

Министар, односно локални орган управе надлежан за финансије, овлашћен је за пласирање ликвидних резерви на консолидованом рачуну трезора Републике, односно локалне власти, у складу са актом Владе, односно надлежног извршног органа локалне власти.

Приходи од пласмана из става 5. овог члана уплаћују се на консолидовани рачун трезора Републике, односно локалне власти.

Финансирање дефицита путем иностраног или домаћег задуживања уређено је на начин предвиђен у чл. 52–60. овог закона.

Буџетски календар

Члан 14.

Поступак припреме и доношења буџета извршава се према буџетском календару, и то:

1) Календар републичког буџета:

30. април – министар у сарадњи са органима надлежним за економски развој, припрема Меморандум о буџету, који садржи податке о економској и фискалној политици и процену за буџетску годину и две наредне фискалне године;

15. мај – Влада усваја Меморандум о буџету;

1. јун – министар доноси упутство за припрему нацрта буџета Републике;

1. јун – министар доставља Меморандум о буџету локалним властима и организацијама обавезног социјалног осигурања, као и предлог оквира у којем локалне власти могу учествовати у приходима од републичких пореза;

1. август – директни корисници буџетских средстава и организације обавезног социјалног осигурања достављају предлог финансијског плана Министарству;

1. октобар – министар ревидира Меморандум о буџету, узимајући у обзир после 30. априла, ажурирани макроекономски оквир;

15. октобар – министар доставља Влади нацрт буџета Републике и финансијске планове организација обавезног социјалног осигурања;

1. новембар – Влада усваја предлог буџета Републике и доставља га, заједно са Меморандумом о буџету и финансијским плановима организација обавезног социјалног осигурања, Народној скупштини;

15. децембар – Народна скупштина доноси буџет Републике.

2) Календар буџета локалне власти:

15. јун – локални орган управе надлежан за финансије издаје упутство за припрему нацрта буџета локалне власти;

15. јул – директни корисници локалних буџетских средстава достављају предлог финансијског плана локалном органу управе надлежном за финансије;

15. септембар – локални орган управе надлежан за финансије доставља нацрт буџета надлежном извршном органу локалне власти;

5. октобар – надлежни извршни орган локалне власти доставља предлог буџета локалној скупштини и Министарству;

15. децембар – локална скупштина доноси буџет локалне власти;

25. децембар – локални орган управе надлежан за финансије доставља буџет локалне власти министру.

Рокови из става 1. овог члана представљају крајњи рок у буџетском календару.

Предлог буџета Републике и буџета локалне власти

Члан 15.

Влада доставља Народној скупштини:

- 1) Меморандум о буџету;
- 2) предлог буџета Републике;
- 3) план продаје републичке нефинансијске имовине и основних средстава, за буџетску годину;
- 4) предлоге финансијских планова организација обавезног социјалног осигурања;
- 5) предлоге закона за извршење буџета Републике.

Надлежни извршни орган локалне власти доставља локалној скупштини:

- 1) предлог буџета локалне власти;
- 2) план продаје нефинансијске имовине и основних средстава које користе локалне власти, за буџетску годину;
- 3) предлоге одлука потребних за извршење буџета локалне власти.

Меморандум о буџету

Члан 16.

Министар припрема Меморандум о буџету о економској и фискалној политици за буџетску годину и наредне две фискалне године и доставља Влади на разматрање и усвајање.

Меморандум о буџету садржи:

- 1) средњорочни макроекономски и фискални оквир који дефинише претпоставке и пројекције према којима се буџет припрема;
- 2) преглед економске и фискалне политике Владе и утицај на буџет;
- 3) препоруке у погледу буџетске стратегије и опредељења;
- 4) предложени распоред средстава према функционалној класификацији из члана 11. став 2. тачка 4) овог закона за буџетску годину и наредне две фискалне године, у складу са средњорочним фискалним оквиром.

Упутство за припрему буџета Републике

Члан 17.

По доношењу Меморандума о буџету, Министарство доставља директним корисницима буџетских средстава упутство за припрему буџета Републике.

Упутство из става 1. овог члана садржи:

- 1) основне економске претпоставке и смернице за припрему буџета Републике;
- 2) процене примања и издатака буџета Републике за буџетску годину и наредне две фискалне године;
- 3) предлог обима средстава у финансијским плановима директног корисника буџетских средстава за буџетску годину и наредне две фискалне године;
- 4) поступак и динамику припреме буџета Републике и финансијских планова директних корисника буџетских средстава.

**Препорука локалним властима, организацијама
обавезног социјалног осигурања и индиректним
корисницима буџетских средстава**

Члан 18.

Министарство доставља локалним властима и организацијама обавезног социјалног осигурања Меморандум о буџету.

Надлежна министарства обавештавају индиректне кориснике средстава буџета Републике о основним економским претпоставкама и смерницама за припрему буџета Републике.

Локални орган управе надлежан за финансије обавештава директне кориснике средстава буџета локалне власти о основним економским претпоставкама и смерницама за припрему буџета локалне власти, а надлежан орган локалне власти индиректне кориснике средстава буџета локалне власти.

**Предлог финансијског плана директних корисника
буџетских средстава**

Члан 19.

На основу упутства за припрему нацрта буџета Републике, директни корисници буџетских средстава израђују предлог финансијског плана.

Предлог финансијског плана из става 1. овог члана састоји се из три дела, и то:

1) Захтев за текуће издатке, са подацима о постојећим активностима и услугама директног корисника буџетских средстава;

2) Захтев за додатна средства, за текуће активности које не могу бити усклађене са ограничењем средстава за текуће издатке, са предлогом приоритета, које треба размотрити у поступку доношења буџета;

3) Захтев за основна средства, за набавку опреме, додатна средства за капиталне пројекте започете у претходним фискалним годинама и за нове капиталне пројекте, као приоритете које треба размотрити у поступку доношења буџета.

Делови из става 2. овог члана састоје се из писменог објашњења и финансијског захтева.

Писмено објашњење захтева из става 2. тачка 1) овог члана обавезно садржи податке о организационој структури директног корисника буџетских средстава, активностима и услугама, преглед средстава и запослених, неопходних за активности и услуге у оквиру текућих издатака.

Писмено објашњење захтева из става 2. тачка 2) овог члана обавезно садржи опис и разлоге активности за које се траже додатна средства и нови запослени.

Писмено објашњење захтева из става 2. тачка 3) овог члана обавезно садржи, за сваки појединачни захтев, разлоге, опис, план реализације и процену трошкова у вези са коришћењем и одржавањем основног средства.

Припрема предлога и достављање финансијских планова организација обавезног социјалног осигурања и индиректних корисника средстава буџета Републике

Члан 20.

Организације обавезног социјалног осигурања и индиректни корисници средстава буџета Републике обавезни су да припреме предлог финансијског плана на основу смерница за припрему буџета Републике.

Надлежна министарства су обавезна да, у складу са смерницама и у роковима које прописује министар, траже од организација обавезног социјалног осигурања и индиректних корисника средстава буџета Републике, за које су одговорни, да доставе податке потребне за припрему предлога финансијског плана министарства.

Министар може да тражи од организација обавезног социјалног осигурања и индиректних корисника средстава буџета Републике непосредно податке у вези са њиховим финансирањем, неопходне за припрему буџета Републике.

Надлежно министарство обавезно је да предлог финансијског плана организације обавезног социјалног осигурања достави министру, који тај план, заједно са нацртом буџета Републике, доставља Влади.

Влада финансијски план из става 4. овог члана доставља Народној скупштини, са предлогом буџета Републике.

Финансијски план организације обавезног социјалног осигурања доноси се у складу са чланом 6. став 3. овог закона.

Надлежан орган индиректног корисника средстава буџета Републике доноси финансијски план у складу са законом, другим прописом или статутом.

Разматрање буџетских захтева

Члан 21.

Министарство разматра захтев корисника буџетских средстава имајући у виду:

- 1) циљеве у погледу примања и издатака;
- 2) податке и објашњења у складу са чланом 19. овог закона.

Пре израде нацрта буџета, министар извештава директне кориснике буџетских средстава о предложеним износима примања и издатака.

Директни корисници буџетских средстава достављају примедбе министру на висину средстава из става 2. овог члана.

Влада одлучује у случају непостизања сагласности из става 3. овог члана.

Припрема предлога буџета локалне власти

Члан 22.

По добијању Меморандума о буџету, локални орган управе надлежан за финансије доставља директним корисницима средстава буџета локалне власти упутство за припрему буџета локалне власти.

Упутство из става 1. овог члана садржи:

- 1) основне економске претпоставке и смернице за припрему нацрта буџета локалне власти;
- 2) опис планиране политике локалних власти;
- 3) процене примања и издатака буџета локалне власти за буџетску годину и наредне две фискалне године;
- 4) предлог обима средстава у финансијским плановима директних корисника средстава буџета локалне власти за буџетску годину и наредне две фискалне године;
- 5) поступак и динамику припреме буџета локалне власти и предлога финансијских планова директних корисника средстава буџета локалне власти.

На основу упутства за припрему предлога буџета локалне власти, директни корисници средстава буџета локалне власти израђују предлог финансијског плана и достављају локалном органу управе надлежном за финансије.

Припрема и достављање финансијских планова индиректних корисника средстава буџета локалне власти

Члан 23.

Индиректни корисници средстава буџета локалне власти обавезни су да припреме предлог финансијског плана на основу смерница које се односе на буџет локалне власти.

Директни корисници средстава буџета локалне власти обавезни су да, у складу са смерницама и у роковима које прописује надлежан извршни орган локалне власти, траже од индиректних корисника буџетских средстава

за које су одговорни, да доставе податке неопходне за израду предлога финансијског плана директног корисника буџетских средстава.

Локални орган управе надлежан за финансије може да тражи непосредно од индиректних корисника буџетских средстава податке о финансирању корисника, који су неопходни за припрему предлога буџета локалне власти.

Финансијске планове индиректних корисника средстава буџета локалне власти доноси надлежан орган одређен прописом локалне власти, у складу са тим прописом.

Утврђивање предлога буџета и достављање Народној скупштини, односно локалној скупштини

Члан 24.

Министар доставља Влади нацрт буџета Републике.

Влада може да тражи од министра да достави додатне информације или објашњења која се тичу нацрта буџета Републике.

Влада одлучује о изменама нацрта буџета Републике, утврђује предлог буџета Републике и доставља Народној скупштини, заједно са Меморандумом о буџету.

Локални орган управе надлежан за финансије доставља нацрт буџета локалне власти надлежном извршном органу локалне власти.

Надлежни извршни орган локалне власти може да тражи од локалног органа управе надлежног за финансије додатне информације или објашњења која се односе на нацрт буџета локалне власти.

Надлежни извршни орган локалне власти одлучује о изменама нацрта буџета, утврђује предлог буџета локалне власти и доставља га локалној скупштини.

Доношење буџета и давање сагласности на финансијске планове организација обавезног социјалног осигурања

Члан 25.

Народна скупштина, односно локална скупштина, доноси буџет Републике, односно буџет локалне власти.

Народна скупштина даје сагласност на финансијски план организације обавезног социјалног осигурања.

Ограничења у доношењу буџета

Члан 26.

Измена предлога буџета коју врши Народна скупштина, односно локална скупштина, мора бити у оквиру максимума дефицита утврђеног у предлогу буџета Владе, односно надлежног извршног органа локалне власти.

Предлог за повећање издатака у буџету мора садржати и мере за увећање прихода или умањење других издатака за исти износ.

Објављивање буџета

Члан 27.

Буџет Републике, буџет локалне власти и финансијски планови организација обавезног социјалног осигурања објављују се у "Службеном гласнику Републике Србије".

Фискална година и привремено финансирање

Члан 28.

Буџет се доноси за период од једне фискалне године и важи за годину за коју је донет.

Фискалном годином сматра се период од дванаест месеци, у раздобљу од 1. јануара до 31. децембра календарске године.

У случају да Народна скупштина, односно локална скупштина, не донесе буџет пре почетка фискалне године, врши се привремено финансирање у времену од најдуже прва три месеца фискалне године.

Привремено финансирање, у смислу става 3. овог члана, врши се сразмерно средствима коришћеним у истом периоду у буџету претходне године, а највише до једне четвртине износа укупних прихода распоређених у буџету претходне фискалне године.

Влада, односно надлежан извршни орган локалне власти, доноси одлуку о привременом финансирању.

Измене и допуне буџета и финансијских планова организација обавезног социјалног осигурања

Члан 29.

Ако се у току фискалне године донесе закон или други пропис који за резултат има смањивање планираних прихода или примања, или повећање планираних расхода или издатака, доноси се одлука којом се утврђују додатни приходи или примања, или умањење расхода или издатака, у циљу уравнотежења буџета.

Ако у току фискалне године дође до повећања расхода или издатака, или смањења прихода или примања, буџет се уравнотежује смањењем планираних расхода или издатака, или увођењем нових прихода или примања.

Уравнотежење буџета се врши путем допунског буџета, који се доноси по поступку за доношење буџета.

Не може се донети закон или други пропис који предвиђа трошење јавних средстава ван буџета.

Одредбе ст. 1–4. овог члана сходно се примењују на финансијске планове организација обавезног социјалног осигурања.

Финансијски ефекти закона и других прописа

Члан 30.

Образложење закона или другог прописа достављеног Влади или надлежном извршном органу локалне власти ради утврђивања предлога, односно усвајања, садржи процену финансијских ефеката које ће такав закон, односно други пропис, имати на буџет.

Процена из става 1. овог члана мора садржати податке о томе да ли се предложеним законом, односно другим прописом, повећавају или смањују буџетска примања или издаци.

Процена из ст. 1. и 2. овог члана обавезно садржи:

- 1) предвиђене промене у примањима и издацима за буџетску годину и наредне две фискалне године;
- 2) предлоге за обезбеђење средстава за повећане издатке;
- 3) предлоге за обезбеђење извора финансирања за смањење примања;
- 4) мишљење министарстава, односно локалног органа управе надлежног за финансије.

III. ИЗВРШЕЊЕ БУЏЕТА

Наплата примања буџета

Члан 31.

Примања буџета Републике и буџета локалне власти прикупљају се и наплаћују у складу са законом и другим прописима, независно од износа утврђених у буџету за поједине врсте примања.

Директни и индиректни корисници буџетских средстава обавезни су да обезбеде потпуно и правовремено, на дан реализације, уплаћивање на прописани рачун одговарајућег консолидованог рачуна трезора примања буџета из оквира њихове надлежности, за потребе распоређивања у буџету, у складу са законом.

Одредбе ст. 1. и 2. овог члана примењују се и у периоду привременог финансирања.

Додељивање апропријација

Члан 32.

По доношењу буџета Министарство, односно локални орган управе надлежан за финансије, обавештава директне кориснике буџетских средстава о одобреним апропријацијама.

Директни корисници буџетских средстава који су, у буџетском смислу, одговорни за индиректне кориснике буџетских средстава, врше расподелу средстава индиректним корисницима у оквиру одобрених апропријација директних корисника.

Планирање буџетске ликвидности

Члан 33.

Министарство, односно локални орган управе надлежан за финансије, планира буџетску ликвидност готовинских токова буџета на основу примања и издатака, у оквиру планова за извршење буџета, које припрема директни корисник буџетских средстава, у складу са методологијом и у роковима које прописује министар, односно локални орган управе надлежан за финансије.

План извршења буџета представља преглед планираних примања директног корисника буџетских средстава према извору финансирања и преглед планираних издатака.

Одређивање обима расхода директних корисника буџетских средстава у одређеном периоду

Члан 34.

Директни корисници буџетских средстава могу да врше плаћања до висине издатака које, за тромесечни или неки други период, одреди министар, односно локални орган управе надлежан за финансије (у даљем тексту: квота).

Приликом одређивања квоте за директне кориснике буџетских средстава, министар, односно локални орган управе надлежан за финансије, имају у виду средства планирана у буџету за директног корисника буџетских средстава, план извршења буџета директног буџетског корисника и ликвидне могућности буџета.

Министарство, односно локални орган управе надлежан за финансије, обавештава директне кориснике буџетских средстава о квотама, најкасније у року од 15 дана пре почетка периода на који се односи.

Министар прописује поступак и услове за одређивање квота из ст. 1. и 2. овог члана, као и мере у случајевима непоштовања квота.

Одговорност за преузете обавезе и расходе

Члан 35.

Обавезе које преузима директни корисник буџетских средстава морају бити у складу са прописаним квотама за свако тромесечје или други период, који одреди министар, односно локални орган управе надлежан за финансије.

Директни корисник буџетских средстава може преузети обавезу која се може пренети у наредну фискалну годину под условом да је у текућој фискалној години обезбеђен цео износ за измирење обавезе, у оквиру квота прописаних за текућу фискалну годину.

Преузете обавезе и све финансијске обавезе државе морају бити плаћене искључиво у готовини са консолидованог рачуна трезора.

Управљање преузетим обавезама

Члан 36.

Приликом преузимања обавеза, директни корисници буџетских средстава дужни су да се придржавају смерница о роковима и условима плаћања, које одређује министар, односно локални орган управе надлежан за финансије.

Директни корисници буџетских средстава преузимају обавезе на основу уговора у писменој форми, уколико законом није друкчије прописано.

Преузете обавезе чији је износ већи од износа средстава предвиђеног буџетом, или које су настале у супротности са овим законом или неким другим прописом, не могу се извршавати на терет консолидованог рачуна трезора Републике, односно локалне власти.

Резервисана финансијска средства, која преостају на консолидованом рачуну трезора на крају фискалне године, задржавају се за плаћање обавеза за које су резервисана у наредној фискалној години, осим ако се обавеза не поништи или постане неважећа.

Министар утврђује поступак за спровођење одредбе става 4. овог члана.

Финансијска средства резервисана за обавезу која је отказана, по истеку фискалне године у којој је обавеза настала остају на консолидованом рачуну трезора и укључују се у примања буџета наредне године.

Преузете обавезе отказане у току фискалне године, за које су првобитно средства била предвиђена, могу поново бити преузете од стране директног корисника буџетских средстава за сврхе за које су раније била предвиђена.

Министар ближе уређује поступак отказивања и поновног преузимања обавеза.

Овлашћење за преузимање обавезе и одговарајућа финансијска средства која преостану на крају фискалне године у којој су била предвиђена за одређеног директног корисника буџетских средстава, на захтев директног корисника буџетских средстава, остају на располагању том кориснику у наредној години, за сврхе за које су била предвиђена, под условом да се искажу у буџету наредне године.

Додељивање уговора

Члан 37.

Уговори о набавци добара, пружању услуга или извођењу грађевинских радова, које закључују директни и индиректни корисници буџетских средстава и организације обавезног социјалног осигурања, морају бити додељени у складу са прописима који регулишу јавне набавке.

Плаћање из буџета

Члан 38.

Издатак из буџета заснива се на књиговодственој документацији.

Правни основ и износ преузетих обавеза, који проистичу из изворне књиговодствене документације, морају бити потврђени у писменој форми пре плаћања обавезе.

Министар ближе уређује начин настанка обавезе, извештавање о преузетим обавезама и начин плаћања, које се врши из републичког, односно буџета локалне власти.

Одредбе ст. 1–3. овог члана сходно се примењују на обавезе организација обавезног социјалног осигурања.

Повраћај средстава у буџет

Члан 39.

У случају да за извршење одређеног плаћања није постојао правни основ, директни корисник буџетских средстава обавезан је да одмах затражи повраћај средстава у буџет.

Ако се средства врате у истој фискалној години у којој је плаћање извршено, сразмерно се умањује расходна страна финансијског плана корисника буџетских средстава.

Одредбе ст. 1. и 2. овог члана сходно се примењују на повраћај средстава организација обавезног социјалног осигурања.

Повраћај више или погрешно наплаћених буџетских прихода

Члан 40.

Ако је од обвезника наплаћено више текућих прихода из члана 12. став 1. тачка 1. подтачка (1) овог закона, односно ако је основ за наплату био погрешан, извршиће се повраћај у складу са законом којим је уређена наплата јавних прихода.

Повраћај прихода из става 1. овог члана врши се на терет уплатног рачуна текућег прихода.

Ако на уплатном рачуну текућег прихода из става 1. овог члана нема довољно средстава да би се извршио повраћај, а у питању је текући приход који у целини припада буџету Републике или буџету локалне власти, односно који се дели између савезног буџета и буџета Републике или између буџета Републике и буџета локалне власти, носилац платног промета надлежан за повраћај текућих прихода обавезан је да тражи од корисника тог прихода да на уплатни рачун јавног прихода са којег треба извршити повраћај пренесе износ средстава која ће се вратити обвезнику, сразмерно прописаном корисниковом учешћу у подели тог текућег прихода.

Ако корисник текућег прихода из става 4. овог члана не пренесе средства на уплатни рачун у року од 15 дана од дана пријема захтева,

надлежни носилац платног промета издаће налог да се средства пренесу са рачуна корисника текућег прихода на уплатни рачун текућег прихода са којег се повраћај врши.

Одредбе ст. 1–4. овог члана сходно се примењују на прописани евидентни рачун Савезне управе царина за уплату акциза и пореза на промет при увозу.

Одредбе ст. 1–4. овог члана сходно се примењују и у случају повраћаја доприноса за социјално осигурање.

Промене у апропријацијама у току године

Члан 41.

У случају да се у току године обим пословања или овлашћења директног корисника буџетских средстава промени, износ апропријација издвојених за активности тог корисника ће се увећати, односно смањити.

Ако се обим пословања или овлашћења директног корисника буџетских средстава из става 1. овог члана увећа, средства ће се обезбедити из текуће буџетске резерве.

У случају оснивања новог директног корисника буџетских средстава, средства за његово пословање или овлашћења обезбеђују се из текуће буџетске резерве.

Ако се обим пословања или овлашћења директног корисника буџетских средстава из става 1. овог члана смањи или директни корисник буџетских средстава престане да постоји, а његови задаци нису пренети на другог корисника буџетских средстава, неискоришћена средства се преносе у текућу буџетску резерву.

Ако се у току године од једног директног корисника буџетских средстава образује више директних корисника, неискоришћена средства распоређена том кориснику преносе се у текућу буџетску резерву и распоређују новообразованим директним корисницима буџетских средстава.

Одлуку о промени у апропријацијама из ст. 1–5. и коришћењу средстава текуће буџетске резерве доноси Влада, односно надлежан извршни орган локалне власти.

Директни корисник буџетских средстава, уз одобрење министра, односно локалног органа управе надлежног за финансије, може извршити преусмеравање апропријација одобрених на име одређеног расхода у износу до 5% вредности апропријације за расход чији се износ умањује.

Апропријације се не могу преносити између законодавне, извршне и судске власти.

Привремена обустава извршења буџета

Члан 42.

Ако се у току фискалне године издаци повећају или примања смање Влада, на предлог министра, односно надлежни извршни орган локалне власти, на предлог локалног органа управе надлежног за финансије, може обуставити извршење појединих издатака (у даљем тексту: привремена обустава извршења) не дужије од 45 дана.

Привременом обуставом извршења може се:

- 1) зауставити преузимање обавеза;
- 2) предложити продужење уговорног рока за плаћање;
- 3) зауставити давање одобрења за закључење уговора;
- 4) зауставити пренос квота.

Министарство, односно локални орган управе надлежан за финансије, у сарадњи са директним корисницима буџетских средстава, припремају предлог обима и мера привремене обуставе извршења.

Мере привремене обуставе извршења могу се применити на све директне кориснике буџетских средстава.

О одлуци из става 1. овог члана Влада обавештава Народну скупштину, а надлежан извршни орган локалне власти обавештава локалну скупштину.

Допунски буџет

Члан 43.

Ако се у току спровођења мера привремене обуставе извршења, буџет не уравни, Влада, односно надлежни извршни орган локалне власти, у року од 15 дана пре истека периода у којем се спроводи привремена обустава извршења, доноси предлог допунског буџета.

Допунским буџетом који, на предлог Владе, односно надлежног извршног органа локалне власти, усваја Народна скупштина, односно локална скупштина, врши се усклађивање примања и издатака буџета.

У току усвајања допунског буџета Влада, на предлог министра, односно надлежни извршни орган локалне власти, на предлог локалног органа управе надлежног за финансије, може наставити са привременом обуставом извршења појединих издатака.

Буџетски фонд

Члан 44.

Буџетским фондом сматра се евиденциони konto у оквиру главне књиге трезора, који отвара Влада, односно надлежни извршни орган локалне власти, како би се поједина буџетска примања и издаци водили одвојено, ради остваривања циља који је предвиђен посебним републичким, односно локалним прописом или међународним споразумом.

Прописом, односно споразумом из става 1. овог члана, дефинишу се:

- 1) сврха буџетског фонда;
- 2) време за које се буџетски фонд оснива;
- 3) надлежно министарство, односно локални орган управе одговоран за управљање фондом;
- 4) извори финансирања буџетског фонда.

Финансирање буџетског фонда и обавезе које проистичу из буџетског фонда

Члан 45.

Буџетски фонд се финансира из:

- 1) апропријација обезбеђених у оквиру буџета за текућу годину;
- 2) наменских примања буџета, који су дефинисани као наменска примања буџетског фонда;
- 3) примања која проистичу из управљања ликвидним средствима буџетског фонда.

Обавезе буџетског фонда измирују се из средстава фонда.

Управљање буџетским фондом

Члан 46.

Буџетским фондом управља надлежно министарство, односно надлежни локални орган управе.

По укидању буџетског фонда, права и обавезе буџетског фонда преузима министарство, односно локални орган управе из става 1. овог члана.

Посебни услови за употребу средстава буџетског фонда

Члан 47.

Плаћање на терет буџетског фонда врши се до нивоа средстава расположивих у буџетском фонду, а обавезе се преузимају у оквиру реално планираних примања буџетског фонда.

На крају текуће године неискоришћена средства са рачуна буџетског фонда преносе се у наредну годину.

Текућа буџетска резерва

Члан 48.

У оквиру буџета део планираних примања не распоређује се унапред, већ се задржава на име текуће буџетске резерве.

Средства текуће буџетске резерве користе се за непланиране сврхе за које нису извршене апропријације, или за сврхе за које се у току године покаже да апропријације нису биле довољне.

Влада, односно надлежни извршни орган локалне власти доноси, на предлог министра, односно локалног органа управе надлежног за финансије, одлуку о употреби текуће буџетске резерве.

Средства текуће буџетске резерве распоређују се на директне кориснике буџетских средстава.

Стална буџетска резерва

Члан 49.

У буџету се обезбеђују средства за сталну буџетску резерву, која се исказује као посебна позиција расхода.

Стална буџетска резерва користи се за финансирање расхода на име учешћа Републике, односно локалне власти, у отклањању последица ванредних околности, као што су поплава, суша, земљотрес, пожар, еколошке катастрофе и друге елементарне непогоде, односно других ванредних догађаја, који могу да угрозе живот и здравље људи или проузрокују штету већих размера.

Стална буџетска резерва може се користити и за привремено извршавање обавеза буџета услед смањеног обима примања.

Из средстава сталне буџетске резерве могу се одобравати краткорочне позајмице за намене из става 2. овог члана, као и буџетима локалних власти.

У сталну буџетску резерву издваја се највише 1,5% укупних прихода за буџетску годину.

Приходи сталне буџетске резерве образују се из пренетих неангажованих средстава из претходне фискалне године и из издвајања у висини од 1,5% месечних прихода остварених у претходном месецу текуће године.

Издавање из става 6. овог члана врши се све док се у сталној буџетској резерви не обезбеди износ једнак максимуму из става 5. овог члана.

Ако се током године стална буџетска резерва смањи из разлога предвиђених у ст. 2–4. овог члана, издвајање у висини од 1,5% месечних прихода остварених у претходном месецу наставиће се до максимума из става 5. овог члана.

У сталну буџетску резерву уплаћују се средства враћених позајмица из става 4. овог члана.

Одлуку о употреби средстава сталне буџетске резерве у појединачним случајевима, до износа од 10% сталне буџетске резерве планиране у буџету, доноси Влада, на предлог министра, односно надлежан извршни орган локалне власти, на предлог локалног органа управе надлежног за финансије.

Извештај о коришћењу средстава сталне буџетске резерве доставља се Народној скупштини, односно локалној скупштини.

Народна скупштина, односно локална скупштина, доноси одлуку о употреби средстава сталне буџетске резерве који је изнад износа из става 10. овог члана.

Одговорност функционера директног корисника буџетских средстава

Члан 50.

Функционер директног корисника буџетских средстава одговоран је за преузимање обавеза, њихову верификацију, издавање налога за плаћање које треба извршити из средстава органа којим руководи и издавање налога за уплату средстава која припадају буџету.

Функционер директног корисника буџетских средстава одговоран је за закониту, наменску, економичну и ефикасну употребу буџетских апропријација.

Функционер директног корисника буџетских средстава може пренети поједина овлашћења из става 1. овог члана на друга лица у директном кориснику буџетских средстава.

Расподела одговорности између наредбодаваца, рачунопологача и интерних контролора

Члан 51.

Функције наредбодаваца, рачунопологача и интерних контролора не могу се поклапати.

IV. ДУГ И ГАРАНЦИЈА

Државни дуг и државна гаранција

Члан 52.

Република се може задуживати код домаћег или иностраног повериоца, у складу са законом.

Република може да закључује уговоре о краткорочним зајмовима или да емитује краткорочне хартије од вредности ради финансирања дефицита текуће ликвидности.

О закључивању уговора о краткорочним зајмовима и о емитовању краткорочних хартија од вредности одлучује министар.

Република може давати државне гаранције за дугове правних лица у складу са законом (у даљем тексту: гаранције).

Задуживање и давање гаранције

Члан 53.

У поступку закључивања уговора о задуживању, односно издавања обвезница, Републику представља министар.

Одлуку о давању гаранција доноси Влада, на предлог министра, у оквиру лимита из члана 55. став 1. овог закона.

Министарство преговара о уговору о задуживању и доношењу одлуке о давању гаранција.

Министар потписује споразум о државном дугу и гаранцији у име Републике.

Директни и индиректни корисник буџетских средстава не може да овласти друго лице, осим министра, да потпише уговор или други споразум, који по својој природи представља задуживање, из којег произлази или може да произађе обавеза плаћања из буџета.

Уговор, односно споразум, закључен супротно одредбама ст. 3–5. овог члана ништав је.

Задуживање и давање гаранције Републике спроводи се на начин који ризик по финансијске позиције Републике своди на најмању меру.

Уговор са Народном банком Југославије о сервисирању дуга

Члан 54.

Министар закључује са Народном банком Југославије уговор о пружању услуга потребних за спровођење одлука везаних за дуг Републике.

Ограничење дуга и гаранције

Члан 55.

У буџету Републике утврђује се ограничење укупног износа дуга у току буџетске године, са изузетком краткорочног задуживања ради финансирања дефицита текуће ликвидности, који се мора отплатити до 31. децембра текуће фискалне године, као и ограничење укупног износа гаранције.

У поступку утврђивања ограничења дуга, Министарство ће размотрити све чињенице које се односе на:

- 1) захтеве за рефинансирање унутрашњег дуга;
- 2) захтеве за финансирање буџетског дефицита;
- 3) процене следећих макроекономских индикатора, и то:
  - (1) учешћа укупног државног дуга у бруто домаћем производу;
  - (2) учешћа годишње отплате камата на име дуговања у бруто домаћем производу;
  - (3) износа задуживања код банака, укључујући и Народну банку Југославије, по основу гаранција за хартије од вредности;
  - (4) учешћа краткорочног унутрашњег дуга у укупном државном дугу;
  - (5) учешћа спољног дуга у укупном државном дугу;
  - (6) однос дуга и гаранција према текућим приходима;
  - (7) однос расхода на име сервисирања укупног дуга према извозу.

Сервисирање дуга и гаранција Републике

Члан 56.

Расходи на име сервисирања дуга и гаранција Републике имају сталну апропријацију, у складу са овим законом.

У току извршења буџета Републике, не могу се вршити измене у плану амортизације дуга, нити у методологији примењеној за одређивање тога плана, осим у случају прилагођавања ових плаћања променама у обавезама на име унутрашњег и спољног дуга.

Услови уговора, који се односе на дуг и гаранцију, не могу се једнострано мењати.

Сервисирање дуга локалних власти не врши се из буџета Републике, осим ако Влада није дала гаранције за одређени дуг локалних власти.

Одредбе члана 5. став 6. и чл. 42. и 43. овог закона не односе се на износе предвиђене за отплату и сервисирање државног дуга и државних гаранција.

Евидентирање дуговања и гаранција

Члан 57.

Министарство води евиденцију о уговореним дуговањима и гаранцијама Републике.

Условe, начин и поступак вођења евиденције прописује министар.

Дуг локалних власти

Члан 58.

Локалне власти не могу се задуживати, осим у делу капиталних улагања из буџета.

Локалне власти не могу издавати гаранције.

Локалне власти могу се задуживати код домаћих и иностраних поверилаца ради финансирања капиталних инвестиционих расхода, који морају бити у складу са критеријумима, које утврђује Влада.

Одлуку о задуживању из става 3. овог члана доноси надлежни извршни орган локалне власти.

Износ задуживања из става 3. овог члана утврђује се у складу са могућностима локалне власти да, из сопствених прихода, финансира отплату главнице и камате.

Ако се јави краткорочни дефицит у текућој ликвидности у току фискалне године, услед неуравнотежених кретања у приходима и расходима, финансирање се може вршити позајмицом из буџета Републике, а на основу критеријума које утврђује Влада.

Укупни износ краткорочног задуживања код буџета Републике мора бити враћен до 30. новембра текуће године.

Износ краткорочног или дугорочног задуживања за капиталне инвестиције у току фискалне године не може бити већи од 20% укупно остварених прихода буџета локалне власти у претходној години.

Дуг организација обавезног социјалног осигурања

Члан 59.

Организације обавезног социјалног осигурања не могу се задуживати, осим у делу капиталних улагања из финансијског плана, изузев Републичког завода за здравствено осигурање ради набавке лекова.

Организације обавезног социјалног осигурања не могу давати гаранције.

Организације обавезног социјалног осигурања могу се задуживати код домаћих и иностраних поверилаца ради финансирања капиталних инвестиционих расхода, у складу са критеријумима које утврђује Влада.

Одредбе става 3. овог члана примењују се и на задуживање ради набавке лекова из става 1. овог члана.

Одлуку о задуживању из става 3. овог члана доноси надлежни орган организације обавезног социјалног осигурања.

Износ задуживања из става 3. овог члана утврђује се у складу са могућностима организације обавезног социјалног осигурања да, из сопствених прихода, финансира отплату главнице и камате.

Ако се јави краткорочни дефицит у текућој ликвидности у току фискалне године, услед неуравнотежених кретања у приходима и расходима, финансирање се може вршити позајмицом из буџета Републике, а на основу критеријума које утврђује Влада.

Укупни износ краткорочног задуживања из буџета Републике, у току фискалне године, мора бити враћен до 30. новембра текуће године.

Износ краткорочног или дугорочног задуживања за капиталне инвестиције, односно за лекове, у току фискалне године не може бити већи од 20% укупно остварених прихода финансијског плана организације обавезног социјалног осигурања у претходној години.

Објављивање одлука о дугу и гаранцији

Члан 60.

Одлуке о дугу и гаранцији објављују се у "Службеном гласнику Републике Србије".

V. БУЏЕТСКО РАЧУНОВОДСТВО И ИЗВЕШТАВАЊЕ

Одговорност за буџетско рачуноводство

Члан 61.

Директни корисник буџетских средстава одговоран је за рачуноводство сопствених трансакција и за рачуноводство трансакција индиректних корисника буџетских средстава који спадају у његову надлежност (у даљем тексту: буџетско рачуноводство).

Буџетско рачуноводство је рачуноводство прихода, преузетих обавеза и расхода директних и индиректних корисника буџетских средстава.

Министар, у име Владе, односно локални орган управе надлежан за финансије, у име надлежног извршног органа локалне власти, одговоран је за рачуноводство примљених зајмова и дугова.

Овлашћење за доношење буџетских рачуноводствених прописа

Члан 62.

Влада ближе уређује буџетско рачуноводство, систем главне књиге трезора и начин вођења консолидованог рачуна трезора.

Министар уређује начин вођења рачуноводства буџета и садржај и начин финансијског извештавања за директне и индиректне кориснике буџетских средстава, организације обавезног социјалног осигурања и буџетске фондове Републике и локалне власти, а може донети посебна упутства о финансијском извештавању за одређене органе државне управе.

Министар уређује начин припреме, састављања и подношења завршних рачуна директних и индиректних корисника буџетских средстава, организација обавезног социјалног осигурања и буџетских фондова Републике и локалне власти.

Предлог завршног рачуна

Члан 63.

Предлог завршног рачуна буџета утврђује Влада, односно надлежни извршни орган локалне власти.

Влада, односно надлежни извршни орган локалне власти, доставља предлог завршног рачуна буџета Народној скупштини, односно локалној скупштини.

Календар за подношење завршних рачуна

Члан 64.

Поступак припреме, састављања и подношења завршних рачуна директних и индиректних корисника буџетских средстава, организација обавезног социјалног осигурања и буџетских фондова Републике и локалне власти извршава се према прописаном календару, и то:

1. децембар – министар доноси упутство о затварању евиденција и о припреми завршних рачуна;

28. фебруар – индиректни корисници буџетских средстава и буџетски фондови припремају завршне рачуне за претходну годину и подносе надлежним директним корисницима буџетских средстава;

31. март – директни корисници буџетских средстава контролишу и савњају завршне рачуне индиректних корисника буџетских средстава, односно буџетских фондова, који се налазе у њиховој надлежности, консолидују наведене извештаје и састављају консолидовани годишњи извештај, који подносе Министарству, односно локалном органу управе надлежном за финансије;

31. март – организације обавезног социјалног осигурања састављају завршни рачун и подносе Министарству;

15. мај – Министарство, односно локални орган управе надлежан за финансије састављају консолидоване завршне рачуне буџета и организација обавезног социјалног осигурања и подносе их Влади, односно надлежном извршном органу локалне власти;

1. јун – локални орган управе надлежан за финансије подноси министру завршни рачун буџета локалне власти, усвојен од стране надлежног извршног органа локалне власти;

1. јул – Влада доставља Народној скупштини консолидовани завршни рачун Републике и организација обавезног социјалног осигурања у облику предлога закона.

Рокови из става 1. овог члана представљају крајњи рок у календару за подношење завршних рачуна и других аката.

Садржај завршног рачуна

Члан 65.

Завршни рачун садржи:

- 1) биланс стања;
- 2) биланс прихода и расхода;
- 3) извештај о капиталним расходима и финансирању;
- 4) извештај о новчаним токовима;
- 5) извештај о извршењу буџета, сачињен тако да приказује разлику између одобрених средстава и извршења;
- 6) објашњење великих одступања између одобрених средстава и извршења;
- 7) извештај о примљеним донацијама и кредитима, домаћим и иностраним, и извршеним отплатама дугова;
- 8) извештај о коришћењу средстава из текуће и сталне буџетске резерве;
- 9) извештај о гаранцијама датим у току фискалне године;
- 10) извештај екстерне ревизије о финансијским извештајима из тач. 1–9) овог става.

VI. БУЏЕТСКА КОНТРОЛА И РЕВИЗИЈА

Вршење интерне контроле

Члан 66.

Директни и индиректни корисници буџетских средстава и организације обавезног социјалног осигурања успостављају системе интерне контроле за све трансакције рачуна прихода и расхода, рачуна финансијских средстава и обавеза и рачуна финансирања, као и управљања државном имовином.

Систем интерне контроле састоји се из мреже која чини једну организацију, чији је циљ да обезбеди:

- 1) примену закона, прописа, правила и процедура;
- 2) успешно пословање;
- 3) економично, ефикасно и наменско коришћење средстава;
- 4) чување средстава и улагања од губитака, укључујући и од превара, неправилности или корупције;
- 5) интегритет и поузданост информација, рачуна и података.

Интерна контрола је организована као систем процедура и одговорности свих лица укључених у финансијске и пословне процесе директних и индиректних корисника буџетских средстава и организација обавезног социјалног осигурања.

Организације обавезног социјалног осигурања, као и директни корисници буџетских средстава који су у организационом и финансијском смислу сложене целине, организују посебну службу интерних контролора.

Остали директни корисници буџетских средстава, осим корисника из става 4. овог члана, могу организовати посебну службу интерних контролора.

Министар одређује директне кориснике буџетских средстава из става 4. овог члана и прописује заједничке критеријуме за организацију и поступак интерне контроле, на основу којих директни корисници буџетских средстава и организације обавезног социјалног осигурања могу одредити ближу организацију и поступак вршења интерне контроле.

У случајевима где постоји организована служба интерних контролора, контролори су директно одговорни функционерима директних корисника буџетских средстава, односно организација обавезног социјалног осигурања.

Директни корисници буџетских средстава успостављају одговарајуће облике интерне контроле за индиректне кориснике буџетских средстава који су у њиховој надлежности.

Директни корисници средстава буџета локалне власти оснивају одговарајуће облике интерне контроле за све трансакције које се тичу буџетских примања и издатака, управљања средствима и управљања дугом локалне власти.

У случајевима из става 9. овог члана, сходно се примењују одредбе ст. 1–8. овог члана.

Буџетска инспекција и ревизија

Члан 67.

Послове буџетске инспекције и ревизије обавља Министарство, са циљем вршења инспекције и ревизије над:

- 1) директним и индиректним корисницима буџетских средстава;
- 2) организацијама обавезног социјалног осигурања;
- 3) јавним предузећима, основаним од стране Владе, правним лицима основаним од стране тих јавних предузећа, односно правним лицима над којима Република има директну или индиректну контролу над више од 50% капитала или више од 50% гласова у управном одбору, као и над другим правним лицима у којима јавна средства чине више од 50% укупног прихода.

Надлежни извршни орган локалне власти оснива локалну службу за инспекцију и ревизију.

Локална служба за инспекцију и ревизију надлежна је за спровођење инспекције и ревизије над:

1) директним и индиректним корисницима средстава буџета локалне власти;

2) јавним предузећима, основаним од стране локалне власти, правним лицима основаним од стране тих јавних предузећа, односно правним лицима над којима локална власт има директну или индиректну контролу над више од 50% капитала или више од 50% гласова у управном одбору, као и над другим правним лицима у којима локална јавна средства чине више од 50% укупног прихода.

Функције Буџетске инспекције и ревизије

Члан 68.

Функције Буџетске инспекције и ревизије јесу:

1) провера примене закона која представља накнадну проверу корисника буџетских средстава, организација, предузећа, односно правних лица из члана 67. ст. 1. и 3. овог закона, у погледу поштовања правила интерне контроле;

2) оцена система интерне контроле која представља оцену адекватности, успешности и потпуности интерне контроле;

3) контрола примене закона у области материјално–финансијског пословања и наменског и законитог коришћења средстава корисника буџетских средстава, организација, предузећа, односно правних лица из члана 67. ст. 1. и 3. овог закона;

4) ревизија начина рада (перформанси) која представља оцену пословања и процеса у корисницима буџетских средстава, организацијама, предузећима, односно правним лицима из члана 67. ст. 1. и 3. овог закона, над којима се врши ревизија, укључујући и нефинансијске операције, у циљу оцене економичности, ефикасности и успешности органа и организација;

5) давање савета о импликацијама контроле и ревизије када се уводе нови системи, процедуре или задаци;

6) успостављање сарадње са екстерном ревизијом;

7) вршење осталих задатака неопходних да би се остварила сигурност у погледу функционисања система интерне контроле.

Права и дужности

Члан 69.

Рад буџетске инспекције је независан. Њен рад, овлашћења, обележја и др. уредиће се посебним актом Владе, на предлог министра. Овим актом уредиће се и право на изјављивање жалбе против инспектора, односно ревизора, у управном поступку.

Програм рада буџетске инспекције и ревизије и његове промене утврђује министар.

Одредбе ст. 1. и 2. овог члана сходно се примењују на локалну службу за инспекцију и ревизију.

Министар утврђује методологију и ближе уређује начин рада буџетске инспекције и ревизије.

Стандарди у погледу методологије и начина рада из става 4. овог члана примењују се и на локалну службу за инспекцију и ревизију.

Буџетска инспекција и ревизија обавља контролу квалитета рада инспекције и ревизије из става 5. овог члана, ради обезбеђења јединствене примене поступка инспекције и ревизије на територији Републике.

Локална служба за инспекцију и ревизију доставља документацију и извештај, на захтев функционера који руководи буџетском инспекцијом и ревизијом, ради испуњења услова из става 6. овог члана.

Буџетска инспекција и ревизија, као и локална служба за инспекцију и ревизију имају приступ свим подацима, документима, извештајима и информацијама потребним за обављање функција код корисника буџетских средстава, организације, предузећа, односно правног лица из члана 67. ст. 1. и 3. овог закона, над којима се врши инспекција, односно ревизија.

Буџетска инспекција и ревизија и локална служба за инспекцију и ревизију имају на располагању одговарајуће ресурсе (особље, простор и опрему), који обезбеђују вршење њихових функција.

У вршењу функција, буџетска инспекција и ревизија и локална служба за инспекцију и ревизију обавезни су да чувају тајност службених и пословних података.

Извештавање

Члан 70.

Буџетска инспекција и ревизија доставља министру извештај о извршеној инспекцији и ревизији са налазима, мерама и одговарајућим препорукама.

Буџетска инспекција и ревизија обезбеђује записник, извештај и препоруку кориснику буџетских средстава, организацији, предузећу, односно правном лицу из члана 67. ст. 1. и 3. овог закона, код којег је вршена инспекција, односно ревизија.

Министар доставља извештај из става 1. овог члана Влади која га подноси Народној скупштини, два пута годишње.

На поступак локалне службе за инспекцију и ревизију сходно се примењују одредбе ст. 1. и 2. овог члана.

Екстерна ревизија

Члан 71.

Завршни рачун буџета Републике, буџета локалне власти и финансијских планова организација обавезног социјалног осигурања подлежу екстерној ревизији.

VII. ПОСЛОВИ БУЏЕТА

Дужности и одговорности у вези са пословима буџета

Члан 72.

Послове буџета обавља Министарство вршењем следећих функција:

- 1) у припреми буџета:
  - (1) координише поступак припреме буџета;
  - (2) разрађује смернице за припрему буџета;
  - (3) анализира захтеве за финансирање директних корисника буџетских средстава и предлаже износе апропријација који се уносе у нацрт буџета;
  - (4) анализира финансијске планове организација обавезног социјалног осигурања и буџете локалних власти и предлаже износе трансфера који се уносе у нацрт буџета;
  - (5) припрема нацрт буџета;
- 2) у извршењу буџета:
  - (1) контролише план извршења буџета директних корисника буџетских средстава, врши евентуалне корекције и прослеђује кориговани план трезору, ради извршења буџета и управљања готовинским средствима;

- (2) контролише преузете обавезе ради утврђивања усклађености са донетим буџетом, одобрава их и прослеђује одобрене преузете обавезе трезору, ради извршења буџета;
- (3) прати примања и издатке буџета;
- (4) даје препоруке директним корисницима буџетских средстава, локалној власти и организацијама обавезног социјалног осигурања по питањима буџета.

VIII. ТРЕЗОР

Дужности и одговорности трезора

Члан 73.

Послове трезора обавља Министарство, односно локални орган управе надлежан за финансије, вршењем следећих функција:

- 1) финансијско планирање, које обухвата:
  - (1) пројекције и праћење прилива на консолидовани рачун трезора и захтеве за плаћање расхода, који садрже анализу:
    - готовинских токова;
    - плана извршења буџета;
    - сервисирања дуга.
  - (2) дефинисање тромесечних, месечних и дневних квота преузетих обавеза и плаћања;
- 2) управљање готовинским средствима, које обухвата:
  - (1) управљање консолидованим рачуном трезора на који се уплаћују сва примања и из којег се врше сва плаћања из буџета, који се односе на:
    - отварање и контролу банкарских рачуна и подрачуна;
    - управљање банкарским односима;
  - (2) управљање ликвидношћу;
  - (3) разраду поступака за наплату примања преко банкарског система;
  - (4) управљање финансијским средствима;
- 3) контрола расхода, која обухвата управљање процесима одобравања преузимања обавеза, проверу пријема добара и услуга и одобравање плаћања на терет буџетских средстава;
- 4) управљање дугом, које обухвата:
  - (1) управљање новим преговорима и споразумима о зајмовима;

- (2) вођење евиденције о дуговањима;
- (3) управљање приливима по основу позајмљивања;
- 5) буџетско рачуноводство и извештавање, које обухвата:
  - (1) рачуноводствене послове за:
    - обраду плаћања и евидентирање примања;
    - вођење дневника, главне књиге и одабраних помоћних књига за сва примања и издатке;
    - међународне донације и друге видове помоћи;
  - (2) финансијско извештавање;
  - (3) рачуноводствену методологију, укључујући:
    - одржавање система класификације;
    - прописивање правила буџетског рачуноводства;
    - прописивање захтева у погледу интерног и екстерног извештавања;
- 6) управљање финансијским информационим системом.

IX. НОВЧАНЕ КАЗНЕ

Новчане казне за прекршаје

Члан 74.

Новчаном казном од 2.000 до 20.000 динара казниће се одговорно лице корисника буџетских средстава, одговорно лице у организацији обавезног социјалног осигурања или друго одговорно лице, за следеће прекршаје:

- 1) уколико створи обавезе или на терет рачуна буџета одобри плаћање расхода који није предвиђен у буџету;
- 2) ако не поштује одредбе чл. 19, 20, 22. и 23. овог закона у поступку припреме и усвајања буџета;
- 3) ако предлог буџета и завршног рачуна и извештаји који се достављају Народној скупштини, односно локалној скупштини не садрже делове из чл. 10. и 65. овог закона;
- 4) ако не поштује одредбе чл. 31–41, 50. и 51. овог закона у поступку извршења буџета;
- 5) ако изврши задуживање на начин који је у супротности са одредбама чл. 52–60. овог закона;
- 6) ако одложи наплату доспелог потраживања или одобри наплату у ратама потраживања, без претходно добијене сагласности Владе, односно надлежног извршног органа локалне власти;
- 7) ако не поштује одредбе о рачуноводству и извештавању из чл. 61–65. овог закона;

8) ако не отклони пропусте на које је указано у писменом извештају интерне контроле, односно у налазу буџетске инспекције и ревизије, или их не исправи благовремено (чл. 66. и 79).

Прекршајни поступак

Члан 75.

Захтев за покретање прекршајног поступка из члана 74. овог закона подносе интерни контролори, буџетска инспекција и ревизија, локална служба за инспекцију и ревизију и друга лица овлашћена за вршење надзора над извршењем овог закона.

Прекршајни поступак из става 1. овог члана води се у складу са одредбама закона којим се уређују прекршаји.

Х. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Престанак важења одређених закона

Члан 76.

Ако су одредбе других закона који важе на дан ступања на снагу овог закона у супротности са овим законом, примењују се одредбе овог закона.

Изузетно од одредбе става 1. овог члана, одредбе чл. 18–91. Закона о јавним приходима и јавним расходима ("Службени гласник РС", бр. 76/91, 41/92, 18/93, 22/93, 37/93, 67/93, 45/94, 42/98, 54/99 и 22/01), које се односе на локалне власти, примењују се до истека рока из члана 78. став 4. овог закона.

Рок за доношење прописа

Члан 77.

Прописи на основу овлашћења из овог закона биће донети у року од 12 месеци од дана ступања на снагу овог закона.

До доношења прописа из става 1. овог члана, примењиваће се прописи који су важили до дана ступања на снагу овог закона, у складу са овлашћењима садржаним у овом закону.

Прелазни период пре отварања консолидованог рачуна трезора

Члан 78.

Министар је овлашћен да затвори рачуне директних корисника средстава буџета Републике и организација обавезног социјалног осигурања, отворене код организације за обављање послова платног промета, на дан отварања консолидованог рачуна трезора, а најкасније 12 месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Средства преостала на рачунима директних корисника буџетских средстава и организација обавезног социјалног осигурања на дан затварања рачуна, преносе се на консолидовани рачун трезора и биће распоређена тим корисницима, односно организацијама.

Средства остварена по посебним прописима или из других извора, након затварања рачуна директних корисника буџетских средстава и организација обавезног социјалног осигурања, преносе се на консолидовани рачун трезора и биће распоређена тим корисницима, односно организацијама, а укупни износи тих средстава посебно ће се исказати у завршном рачуну буџета Републике, односно финансијском плану организације обавезног социјалног осигурања.

Локални орган управе надлежан за финансије овлашћен је да затвори рачуне директних корисника средстава буџета локалне власти, отворене код организације за обављање послова платног промета, на дан отварања консолидованог рачуна трезора локалне власти, а најкасније 24 месеца од дана ступања на снагу овог закона.

Одредбе ст. 2. и 3. овог члана сходно се примењују и на директне кориснике средстава буџета локалне власти.

Прелазни период у којем се предузимају мере на основу налаза Буџетске инспекције и ревизије

Члан 79.

До успостављања система интерне контроле из члана 66. овог закона код директних и индиректних корисника буџетских средстава и организације обавезног социјалног осигурања, ако се у поступку инспекције и ревизије утврде незаконитости, Буџетска инспекција и ревизија путем решења наложиће мере за њихово отклањање и предузимати друге законом утврђене поступке.

Решење Буџетске инспекције и ревизије коначно је у управном поступку.

Одредбе ст. 1. и 2. овог члана сходно се примењују на локалну службу за инспекцију и ревизију.

Одредбе ст. 1–3. овог члана примењују се до испуњења услова из става 1. овог члана, а најкасније до 31. децембра 2003. године.

Привремено именовање екстерних ревизора

Члан 80.

До установљивања врховне екстерне ревизорске институције, Народна скупштина ће одлучити о ангажовању ревизора са одговарајућим квалификацијама за обављање екстерне ревизије завршног рачуна буџета и организација за обавезно социјално осигурање.

Ступање на снагу

Члан 81.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".